

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ฉันทชนก ฝนชัย¹ ตรีทิพย์ ชันธพร² ปกัสร่า ฝึกศิลป์³ และสายสุดา ปันตระกูล⁴

Received: 17/07/2019; Revised: 25/05/2020; Accepted: 11/06/2020

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ และเพื่อเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามตัวแปรอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มาใช้บริการภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี เป็นนักศึกษา และมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติเพื่อศึกษาค้นคว้าในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่องทางในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล คือ เว็บไซต์หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th/th/) และวิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล คือ การสืบค้นจากรายการทรัพยากรสารสนเทศ ส่วนการเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติ พบว่า ผู้ใช้ที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน แต่ผู้ใช้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

คำสำคัญ: ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล; หอสมุดแห่งชาติ; พฤติกรรมการใช้สารสนเทศ; บริการสารสนเทศดิจิทัล

^{1,2,3} นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

อีเมล saisuda_pan@dusit.ac.th

The Usage of Digital Information Resources Among Users of the National Library of Thailand

Chanchanok Fonchoei¹ Tritip Kantaporn² Papathsara Fuaksil³ and Saisuda Pantrakool⁴

Received: 17/07/219; Revised: 25/05/2020; Accepted: 11/06/2020

Abstract

This research aims to study the usage of digital information resources of users in the National Library of Thailand and to compare the level of using digital information that classified by age, career and education. This is a quantitative research which data gathering by questionnaires. The sample group consisted of 400 users using of the services in the National Library. Data analysis was statistically engaged in percentage, means, standard deviation, and One-way ANOVA. The study shown that, the most of users is 21-30 years old who are the students in the bachelor degree. The purpose of using digital information is lifelong learning via the National Library website (www.nlt.go.th/). Searching methods for digital information resources were retrieve from list of information. The comparison of using digital information resources, found that, age and career are different with significances but the education level was not-different.

Keywords: Digital Information Resources, National Library of Thailand, Information use behaviors, Digital information services

---

^{1,2,3} Undergraduate, Library and Information Science Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit University

⁴Assistant Professor, Library and Information Science Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Dusit University,
e-mail: saisuda_pan@dusit.ac.th

บทนำ

ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันทำให้ทรัพยากรสารสนเทศเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากสิ่งพิมพ์ไปเป็นสื่อดิจิทัลมากขึ้น สำนักพิมพ์จำนวนมากเปลี่ยนจากการพิมพ์แบบดั้งเดิมไปสู่การพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ หนังสือและวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงเนื้อหาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังมีบริการเข้าถึงสารสนเทศแบบเปิด (Open Access) ที่ทุกคนสามารถเข้าใช้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (Greco, Wharton, Estelami, & Jones, 2006; Tinamas & Loipha, 2013) การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อสถาบันบริการสารสนเทศ เนื่องจากทำให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นและเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันสมัยครอบคลุมเนื้อหาสารสนเทศหลากหลายสาขาวิชา ซึ่งสถาบันบริการสารสนเทศต้องปรับตัวให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการและภาวะสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่มีข้อมูลจำนวนมากมหาศาลที่ล้นไหลไปหาผู้ใช้งานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้ทั้งในส่วนของชีวิตประจำวันและการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอ่านข้อมูลข่าวสาร บทความ การเล่นเกม การซื้อสินค้าออนไลน์ เป็นต้น ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและอายุที่ส่งผลให้ผู้ใช้บริการมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป (Sangsuvun, 2016) เนื่องจากการใช้ชีวิตตามแบบที่สังคมได้กำหนดไว้เป็นแม่แบบจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนที่มีอายุในวัยเดียวกัน จึงมีการแบ่งกลุ่มคนในยุคต่าง ๆ เช่น คนยุค Baby Boomer มีอายุระหว่าง 46-64 ปี มักใช้ชีวิตเรียบง่าย มีความอดทนและขยัน คนยุคนี้ไม่ถนัดกับการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี ตรงกันข้ามกับคนยุค Gen Y ที่มีอายุประมาณ 17-33 ปี และวิถีชีวิตส่วนใหญ่จะผูกพันกับการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นอย่างมาก ส่วนระดับการศึกษามีผลต่อความรู้ ความคิด ทักษะ การหาหลักฐานหรือเหตุผลของคนในการเลือกข้อมูลสารสนเทศก่อนนำมาใช้งาน เป็นต้น (Yaipiroj, 2014)

สำนักหอสมุดแห่งชาติเป็นสถาบันบริการสารสนเทศที่มีภารกิจหลัก คือ ดำเนินการสำรวจ จัดหา รวบรวม จัดเก็บ และสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาด้านทรัพยากรสารสนเทศในรูปของสิ่งสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารโบราณ โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และดำเนินงานด้านเทคนิคทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ตามหลักมาตรฐานสากล ตลอดจนให้การฝึกอบรมแก่บุคลากรของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้บริการและส่งเสริมการอ่าน ศึกษาค้นคว้าและวิจัยแก่ประชาชนเพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์ประสานงานระบบสารสนเทศทางวิชาการแห่งชาติ เป็นศูนย์วารสารระหว่างชาติแห่งประเทศไทย ศูนย์กำหนดเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือและวารสาร ศูนย์กำหนดรายละเอียดทางบรรณานุกรมของหนังสือที่จัดพิมพ์ในประเทศ เป็นศูนย์กลางและเปลี่ยนและยืมสิ่งพิมพ์ในระดับชาติและนานาชาติ เป็นคลังสิ่งพิมพ์ของชาติ หน่วยงานรับผิดชอบการพิมพ์หนังสือพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดแจ้งการพิมพ์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานงานวิชาการบรรณารักษศาสตร์และ

สารสนเทศศาสตร์ของหอสมุดแห่งชาติ ดำเนินการส่งเสริมและประสานงานเครือข่ายหอสมุดแห่งชาติและปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย (The National Library of Thailand, 2018) ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาหอสมุดแห่งชาติมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการทรัพยากรสารสนเทศโดยนำข้อมูลเข้าสู่ระบบห้องสมุดดิจิทัล (D-Library) ที่ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงและอ่านได้ทั่วโลกผ่านอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังจัดพื้นที่รองรับกับความต้องการของผู้ใช้บริการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่า NLT Smart Library: Smart Service (Sakdadata, 2018) ตามแนวคิดของห้องสมุดดิจิทัลที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรสารสนเทศกับแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อให้ผู้ใช้บริการปลายทางสามารถเข้าใช้งานห้องสมุดดิจิทัลที่รวบรวมเนื้อหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างไม่จำกัดเฉพาะข้อความแต่ยังครอบคลุมสารสนเทศทุกรูปแบบทั้ง รูปภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว (Cleveland, 1998; Schwartz, 2000; Seadle & Greifeneder, 2007) จากคุณสมบัติในการใช้งานของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่หลากหลายจึงทำให้เป็นที่นิยม เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ รวมถึงแหล่งสารสนเทศที่ให้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติมีหลายวิธี เช่น การสืบค้นจากรายการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลทั้งหมด การสืบค้นจากคอลเลกชันที่มีการแบ่งเป็น 14 คอลเลกชัน เช่น หนังสือหายาก หนังสือพิมพ์เก่า เอกสารโบราณ หนังสือท้องถิ่น ฯลฯ การสืบค้นจากคอลเลกชัน Tree เป็นการสืบค้นตามลำดับชั้นจากประเภทของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล การสืบค้นจากแผนที่ที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลจากหนังสือโบราณไปยังแผนที่ใน google maps และการสืบค้นจากรายการสื่อที่น่าสนใจที่มีการแนะนำทรัพยากรสารสนเทศใหม่ที่ได้รับการความสนใจในแต่ละช่วงเวลา

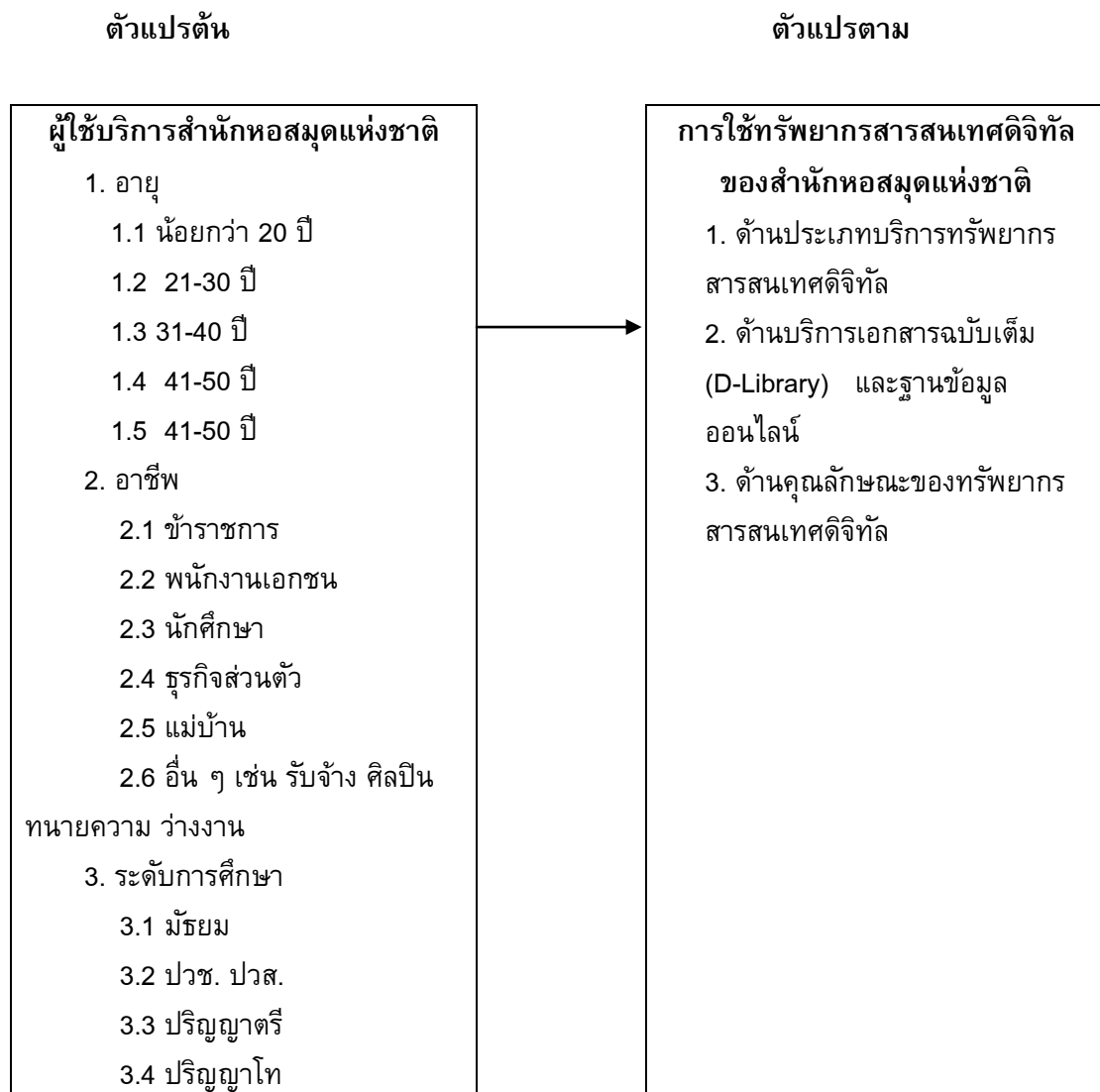
สำนักหอสมุดแห่งชาติ (National Library of Thailand, 2017) ได้ปรับปรุงด้านบริการสารสนเทศให้สามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการ มีบริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search บริการการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หลาย ๆ ฐานพร้อมกันภายในการสืบค้นเพียงครั้งเดียว บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์โดยไม่มีค่าใช้จ่าย รวมถึงบริการเครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติในอาเซียน (ASEAN Digital Library) ซึ่งเป็นการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่ลักษณะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของแต่ละประเทศ ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นและเข้าถึงข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักหอสมุดแห่งชาติ จากรายงานประจำปี 2559 ของสำนักหอสมุดแห่งชาติ (National Library of Thailand, 2017) พบว่า มีทรัพยากรสารสนเทศให้บริการทั้งหมด 4,630,482 รายการ จำแนกเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ 4,624,112 รายการ และสื่อดิจิทัล 6,37 รายการ สถิติผู้เข้าใช้บริการทั้งหมด จำนวน 2,69,231 คน มีผู้ใช้บริการสื่อดิจิทัล จำนวน 7,458 คน หรือร้อยละ 2.77 ซึ่งนับเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนของผู้ใช้บริการทั้งหมด สาเหตุหรือปัจจัยใดที่ทำให้ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ไม่เลือกใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ทั้ง ๆ ที่สำนักหอสมุดแห่งชาติมีการจัดให้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการใช้บริการสารสนเทศดิจิทัลเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้เกิดความ

เข้าใจในการใช้บริการ ซึ่งงานวิจัยของ Phungpapong, Saenwa, & Warunyanugrai (2014) มีข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านสื่อที่หลากหลาย การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดกิจกรรมอบรม

บทบาทและความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลในปัจจุบันและสถิติการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติที่พบว่าผู้ใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมีจำนวนน้อยมาก ในขณะที่หอสมุดแห่งชาติกำลังพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและบริการสู่ดิจิทัลมากขึ้นและต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้หอสมุดแห่งชาติ เพื่อนำมาพัฒนาและส่งเสริมให้มีการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นทางเลือกใหม่อย่างคุ้มค่ารวมทั้งเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลให้เหมาะสมและก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนางานด้านห้องสมุดและสารสนเทศให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติจำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ใช้บริการที่มีอายุต่างกันมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน
2. ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกันมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน
3. ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2562 จำนวน 1,840 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ใช้บริการหอสมุดแห่งชาติ จำนวน 400 คน ที่สุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จากกลุ่มประชากรข้างต้นที่เข้ามาใช้หอสมุดแห่งชาติ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลภายในสำนักหอสมุดแห่งชาติ แบ่งข้อคำถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ประกอบด้วย อายุ อาชีพระดับการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ วัตถุประสงค์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล และวิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล เป็นแบบมาตราประมาณค่าของ ลิเคิร์ท 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ประกอบด้วย บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูลออนไลน์และคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล เป็นแบบมาตราประมาณค่าของลิเคิร์ท 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติ เป็นข้อคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่ได้คะแนน IOC ระหว่าง 0.75-1.00 และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.808

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสุ่มแจกประชาชนผู้มาใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 22-29 มีนาคม 2562 แจกแบบสอบถาม จำนวน 420 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 420 ฉบับ และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ ได้จำนวน 400 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้บริการและพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลการใช้บริการ

ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลกับตัวแปรข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้บริการด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้วิธีทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติ มีดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 160 คน (ร้อยละ 40.00) เป็นนักศึกษา จำนวน 242 คน (ร้อยละ 60.50) และมีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 318 คน (ร้อยละ 79.50) ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	128	32.00
21-30 ปี	160	40.00
31-40 ปี	24	6.00
41-50 ปี	46	11.50
51 ปีขึ้นไป	42	10.50
รวม	400	100.00
2. อาชีพ		
ข้าราชการ	26	6.50
พนักงานเอกชน	40	10.00
นักศึกษา	242	60.50
ธุรกิจส่วนตัว	20	5.00
แม่บ้าน	10	2.50
อื่น ๆ เช่น รับจ้าง ศิลปิน ทนายความ ว่างาน ฯลฯ	62	15.50
รวม	400	100.00
3. ระดับการศึกษา		
มัธยม	22	5.50

ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ	จำนวน (n=400)	ร้อยละ
ปวช. ปวส.	16	4.00
ปริญญาตรี	318	79.50
ปริญญาโท	44	11.00
รวม	400	100.00

2. พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุด

พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำนวน 256 คน (ร้อยละ 64.00) และวัตถุประสงค์การใช้ที่น้อยที่สุด คือ อื่นๆ เช่น เตรียมสอบ เพื่อความบันเทิง ตรวจสอบข้อมูลและสื่อสาร สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม ใช้ในการทำงาน เป็นต้น จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.50) ช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล คือ เว็บไซต์หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th/th/) จำนวน 322 คน (ร้อยละ 80.50) และช่องทางที่ใช้ที่น้อยที่สุด คือ อินสตาแกรม จำนวน 68 คน (ร้อยละ 17.00) นอกจากนี้วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้มากที่สุด คือ สืบค้นจากรายการทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 256 คน (ร้อยละ 64.00) และวิธีการสืบค้นที่ใช้ที่น้อยที่สุด คือ สืบค้นจากแผนที่ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4.00) ดังตาราง 2

ตาราง 2 พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านวัตถุประสงค์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล		
1.1 เพื่อศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	256	64.00
1.2 เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิทยาการใหม่	118	29.50
1.3 ค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำรายงาน/วิจัย/วิทยานิพนธ์	210	52.50
1.4 อื่นๆ เช่น เตรียมสอบ เพื่อความบันเทิง ตรวจสอบข้อมูลและสื่อสาร สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม ใช้ในการทำงาน เป็นต้น	6	1.50
รวม	590	147.50
2. ช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล		
2.1 เว็บไซต์หอสมุดแห่งชาติ (www.nlt.go.th/th/)	322	80.50
2.2 ทวิตเตอร์ (https://twitter.com/NLThailand)	72	18.00

พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	จำนวน	ร้อยละ
2.3 เฟซบุ๊ก (https://www.facebook.com/NationalLibrarythailand)	196	49.00
2.4 อินสตาแกรม (https://www.instagram.com/national_library_of_thailand)	68	17.00
รวม	658	164.00
3. วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล		
3.1 สืบค้นจากรายการทรัพยากรสารสนเทศ	256	64.00
3.2 สืบค้นจากคอลเลกชัน	68	17.00
3.3 สืบค้นจากคอลเลกชัน Tree	18	4.50
3.4 สืบค้นจากแผนที่	16	4.00
3.5 รายการสื่อที่น่าสนใจ	230	57.50
รวม	588	147.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

3. การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.79) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอยู่ในระดับมาก (Mean=3.67) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search (Mean=3.74) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติในอาเซียน ASEAN Digital Library (Mean=3.38) ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูลออนไลน์อยู่ในระดับมาก (Mean=3.58) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้หนังสือออนไลน์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือเด็กและเยาวชน (Mean= 3.76) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ แบบเรียนเก่า เช่น จินตามณี แบบฝึกหัด (Mean=3.44) และด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean=4.22) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ไม่เสียค่าใช้จ่าย (Mean=4.37) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความทันสมัยและสืบค้นได้ตรงกับความต้องการ (Mean=4.04) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยของระดับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	Mean	SD	แปลผล
ด้านบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	3.67	1.05	มาก
1. บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search	3.74	0.89	มาก
2. บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book)	3.64	0.97	มาก
3. บริการหนังสือพิมพ์และนิตยสารออนไลน์	3.73	1.02	มาก
4 เครือข่ายความร่วมมือการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติในอาเซียน ASEAN Digital Library	3.38	1.00	ปานกลาง
ด้านประเภทเอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูลออนไลน์	3.58	0.87	มาก
5. องค์ความรู้และสิ่งพิมพ์หอสมุดแห่งชาติ เช่น ข่าวห้องสมุด รายงาน วารสาร วิชาการหอสมุดแห่งชาติเอกสาร คู่มือ องค์ความรู้	3.71	0.94	มาก
6. เอกสารโบราณ เช่น จารึก หนังสือสมุดไทย	3.62	1.15	มาก
7. National e-Libraryเช่น ภาพถ่าย วิทยุทัศน์ เสียง	3.52	1.04	มาก
8. สิ่งพิมพ์หายาก เช่น ตำราโบราณภาพ ภาพ วารสารศิลปากร วารสารเก่า หนังสือกรรมศิลปากร หนังสือท้องถิ่นหนังสือหายาก หนังสือพิมพ์เก่า	3.59	1.21	มาก
9. สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น วิทยุทัศน์ เทปบันทึกเสียง	3.49	1.03	มาก
10. หนังสือออนไลน์ เช่น หนังสือทั่วไป หนังสือเด็กและเยาวชน	3.76	1.03	มาก
11. แบบเรียนเก่า เช่น จินตามณี แบบฝึกหัด	3.44	1.12	มาก
12. ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์จากสถาบันในประเทศและต่างประเทศ	3.55	1.08	มาก
13. อื่น ๆ	3.71	0.94	มาก

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	Mean	SD	แปลผล
ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล	4.22	0.85	มากที่สุด
14. ช่วยประหยัดเวลาในการสืบค้น	4.30	0.74	มากที่สุด
15. สะดวกในการถ่ายโอนข้อมูล/บันทึกข้อมูล	4.07	0.84	มาก
16. มีความน่าเชื่อถือและมีหลากหลายสาขาวิชา	4.11	0.83	มาก
17. มีความทันสมัยและสืบค้นได้ตรงกับความต้องการ	4.04	0.79	มาก
18. ไม่เสียค่าใช้จ่าย	4.37	0.83	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	3.79	0.67	มาก

4. ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา ดังตาราง 4 พบว่าผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติโดยรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 โดยผู้ใช้บริการที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมากกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ใช้บริการที่มีอาชีพนักศึกษา มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมากกว่าผู้ใช้บริการที่มีอาชีพพนักงานเอกชน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันหมดทั้งสามด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของสำนักหอสมุดแห่งชาติจำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	อายุ				อาชีพ				ระดับการศึกษา			
		SS	MS	F	P	SS	MS	F	P	SS	MS	F	P
ด้านบริการ ทรัพยากร สารสนเทศ ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	14.599	3.650	3.497	.009*	19.106	4.777	4.460	.002*	.278	.278	.430	.523
	ภายในกลุ่ม	203.53	1.044			197.083	1.071			9.062	.647		
	รวม	218.1				216.190				9.340			
ด้านประเภท เอกสารฉบับเต็ม (D-Library) และฐานข้อมูล ออนไลน์	ระหว่างกลุ่ม	41.871	10.468	19.039	.000*	23.722	5.931	9.470	.000*	.438	.438	.489	.496
	ภายในกลุ่ม	107.213				115.233	.626			12.531	.895		
	รวม	149.085				138.955				12.969			
ด้านคุณลักษณะ ของทรัพยากร สารสนเทศ ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	10.702	2.676	3.920	.004*	10.849	2.712	3.823	.005*	.389	.389	.793	.388
	ภายในกลุ่ม	133.086				130.533	.709			6.869	.491		
	รวม	143.789				141.382				7.257			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	41.958	10.490	29.654	.000*	39.271	9.818		.004*	1.151	.575	1.263	.284
	ภายในกลุ่ม	139.73				142.411				18.478	.456		
	รวม	181.68				181.681				18.628			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ การจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังไม่สมบูรณ์ ข้อมูลและหนังสือในแต่ละหมวดหมู่ยังไม่ทันสมัย

4.2 ด้านบุคคล สำนักหอสมุดแห่งชาติควรมีบุคลากรที่มีความพร้อมในการให้คำแนะนำ แนวการศึกษาเบื้องต้นและเข้าถึงสื่อดิจิทัลเนื่องจากผู้ให้บริการบางส่วนไม่มีความรู้ทางด้านดิจิทัล รวมถึงแนะนำการดาวน์โหลดเอกสารทางออนไลน์แก่ผู้สนใจที่ยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้บริการ

4.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ ผู้ใช้บริการไม่ทราบเกี่ยวกับบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่ทางสำนักหอสมุดแห่งชาติจัดไว้ให้จึงควรมี การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ใช้เกิดความสนใจในการเข้ามาใช้บริการ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผู้ให้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลเพื่อการศึกษา ค้นคว้า เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต รองลงมา คือ เพื่อค้นคว้าข้อมูลประกอบการทำรายงาน/วิจัย/วิทยานิพนธ์ และเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิทยาการใหม่ เนื่องจากผู้ให้บริการส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 40.00) ซึ่งการใช้ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตทั้งในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ การแบ่งปันและเผยแพร่ข้อมูล อีกทั้งยังสามารถทำกิจกรรมหลายๆ อย่างได้ในเวลาเดียวกันและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่สนใจได้ด้วยตนเองตลอดเวลา เนื่องจากองค์ความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ผู้ใช้บริการต้องใช้สารสนเทศประกอบการเรียนรู้เพื่อก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติที่ใช้มากที่สุด คือ เว็บไซต์สำนักหอสมุดแห่งชาติ เนื่องจากผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ ตลอดเวลา สะดวกและรวดเร็ว ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Sakdodate (2018) ที่นำเทคโนโลยี NLT library มาให้บริการผ่านทางออนไลน์ ผู้ให้บริการสามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้บริการดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติที่เชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรสารสนเทศกับแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และบริการแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของ ประเทศอาเซียน

วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติที่ใช้มากที่สุด คือ สืบค้นจากรายการทรัพยากรสารสนเทศ เนื่องจากหอสมุดแห่งชาติมีบริการสืบค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศฉบับเต็มมากกว่า 2,000,000 รายการ จากฐานข้อมูลบรรณานุกรม ฐานข้อมูลห้องสมุดดิจิทัล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หนังสือหายาก วารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์ออนไลน์ที่เข้าถึงได้ผ่านแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ของหอสมุดแห่งชาติ ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thamduengsri (2017) ศึกษาการใช้

ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลในรูปแบบของเอกสารฉบับเต็ม เพื่อการทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย และ

ผลการวิจัยของ Chaimin (2007) พบว่านักศึกษาเลือกใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลมากที่สุด เพราะไม่เสียเวลา สามารถสืบค้นได้จากทุกสถานที่และได้เนื้อหาฉบับเต็ม

ผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยรวมในระดับมาก เนื่องจากหอสมุดแห่งชาติมีบริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล เอกสารฉบับเต็มและฐานข้อมูลออนไลน์ ผู้ใช้สามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วย Single Search จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หลายๆ ฐานพร้อมกันภายในการสืบค้นเพียงครั้งเดียว นอกจากนี้ด้านที่มีการใช้ในระดับมาก ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลจากแหล่งสารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือ เข้าถึงได้ง่าย ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Littman & Connaway (2004) ศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สาเหตุสำคัญใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากสามารถนำไปประกอบการค้นคว้าอ้างอิงและการค้นหาข้อมูลได้รวดเร็วและทันสมัย

การเปรียบเทียบระดับการใช้ทรัพยากรดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ จำแนกตามอายุ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า ผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดแห่งชาติโดยรวมแตกต่างกัน โดยผู้ใช้บริการที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมากกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป และผู้ใช้บริการที่มีอาชีพนักศึกษามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลมากกว่าผู้ใช้บริการที่มีอาชีพพนักงานเอกชน เนื่องจากผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดแห่งชาติมีความสนใจในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแตกต่างกันตามวัยและการประกอบอาชีพ ผู้ใช้บริการที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี เป็นนักศึกษาจึงมีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่ากลุ่มผู้ใช้บริการที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kounchaiyapoom & Samritrin (2015) พบว่า ผู้ใช้บริการใช้ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทเพื่ออ่านประกอบการทำรายงานในวิชาเรียนและทำวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ ส่วนระดับการศึกษาต่างกันมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sangsuvun (2016) ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ใช้สื่อดิจิทัลมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี เลือกใช้สื่อดิจิทัลเพื่อประโยชน์ต่างๆ ได้แก่ ความสะดวกในการติดต่อเพื่อนและเครือข่าย การแบ่งปันและแชร์ข้อมูลไม่แตกต่างกัน

รายการอ้างอิง

- Chaimin, C. (2007). *CMU Electronic theses using by science and technology graduate students, Chiang Mai University* (Master's Thesis). Chiang Mai University, Thailand. [In Thai]
- Cleveland, G. (1998). Digital libraries: Definitions, issues and challenges. *IFLA: UDT Occasional Paper #8*. Retrieved December 20, 2018, from <https://archive.ifla.org/VI/5/op/udtop8/udt-op8.pdf>
- Greco, A. N., Wharton, R. M., Estelami, H., & Jones, R. F. (2006). The state of scholarly journal publishing 1981-2000. *Journal of Scholarly Publishing*, 37(3), 155-214.
- Kounchaiyapoom, J. & Samritrin, S. (2015). The use of electronic collection resources of graduate students, Faculty of Management Science, Khon Kaen University. *Information*, 22(1), 59-68. [In Thai]
- Littman, J. & Connaway, L.S. (2004). A circulation analysis of print books and E-books in an Academic Research Library. *Library Resources & Technical Services*, 48(4), 256-262.
- Maitaouthong, T. (2014). Promoting information literacy for higher education. *Journal of Information Science*, 32(1), 120-137. [In Thai]
- National Library of Thailand. (2017). *Annual report 2017 of National Library of Thailand*. Bangkok: Cabinet and Royal Gazette publishing office. [In Thai]
- _____. (2018). *Annual report 2018 of National Library of Thailand*. Bangkok: Cabinet and Royal Gazette publishing office. [In Thai]
- Phungpapong, T., Saenwa, S. & Warunyanugrai, S. (2014). Model development of electronic resources' use promotion model at Central Library Srinakharinwirot University. *Journal of Library and Information Science Srinakharinwirot University*, 7(2), 36-45. [In Thai]
- Sakdate, K. (2018). *National Library as inspiration*. In National Library of Thailand Conference 2018, National Library of Thailand, Bangkok. [In Thai]
- Sangsuvun, S. (2016). *Digital media usage of consumers in Bangkok*. (Master's independent studies). Bangkok University, Thailand. [In Thai]
- Schwartz, C. (2000). Digital libraries: An overview. *The Journal of Academic Librarianship*, 26(6), 385-390.
- Seadle, M. & Greifeneder, E. (2007). Defining a digital library. *Library Hi Tech*, 25(2), 169-173.
- Thamduengsri, S. (2017). The participation on the information resources development for the Office of Academic Resources and Information Technology Rajabhat Mahasarakham University. *Chophayom Journal*, 28(2), 248-254. [In Thai]
- Tinamas, S. & Loipha, S. (2013).

Management of digital copyrighted materials in Thai Higher Education Institutes. *Journal of Library and Information Science Srinakharinwirot University*, 6(2), 47-63. [In Thai]

Yaipiroj, N. (2014). *Digital marketing: Concept & case study*. Nonthaburi: IDC Premier. [In Thai]